

קראו ירי

בחודש שעבר התמוטט מאבקן של המפלגות נגד חוקי-לשון הרע. הכנסת כונסה לשיבת פגרא. התנהל בה דיון שקט ואדיב. הודמו הידיים — לאחר מכן הלכו כל הח"כים הביתה, כשליבם טוב עליהם. החוק נשאר על כנו.

השבוע התמוטט גם מאבקם של מוסדות העתונאים נגד חוקי-לשון הרע. אחרי ויכוחים ארוכים ומייגעים, נשארה רק הצעה מעשית אחת למלחמה בחוק: עריכת שביתת-מחאה סמלית של 24 שעות. על הצעה זו נערך מישאל-חברים. במישאל זה הצביעו רוב העתונאים בעד מחאה סמלית זו. אבל חלק מן המחייבים הציעו לדחות את השביתה עד אחרי הבחירות. חלק זה, בעזרת השוללים, ניצח. השביתה נדחתה.

ספק אם שביתה זו תיערך אי-פעם. ספק כפול הוא אם יש ערך לשביתה כזאת — אחרי הבחירות. כי אחרי הבחירות יצפף רוב הכנסת על הציבור, ועל העתונות. שביתה אחרי הבחירות תועיל בדיוק כמו כוסות-ריות למת.

אחרי הבחירות ישתנה רק דבר אחד: החוק, שאינו מופעל כרגע, מחשש סן יזיק הדבר למפא"י בבחירות, יופעל אז במלוא חומרתו הרצינית.

החלטת העתונות היומית נבעה, כמוכן, מעובדות החיים העתונאיים. רוב היומנים שייכים למפא"י. משמע: עורכי רוב היומנים (בעיקר בלועזית) אינם אלא עסקני-מפלגה שכירים, שזכו למישרותיהם הודות לנאמנותם למפא"י. עסקנים אלה שולטים בעתונות — והם הוכיחו את יכולתם למנוע את קבלתה של כל החלטה הפוגעת במפא"י, אפילו דרושה ההחלטה לעצם קיומה של העתונות.

כי עסקן מפלגתי שהוא עתונאי — נאמנותו הראשונה היא למפלגתו. נאמנותו לעתונות, ולעקרון חופש-העתונות, היא פחותה.

בין השאר הושפעה ההחלטה על-ידי הכרזה של ראובן ברקת וישראל גלילי, שהבטיחו כי המערך יתקן את החוק אחרי הבחירות.

קשה לתאר הבטחה נואלת יותר. שהרי אחת מן השתיים: או שהחוק הוא בסדר כמו שהוא, כפי שטוענים דוב יוסף ומשה אונא (ולמעשה גם לוי אשכול) — ואז אין מה לתקן.

או שהחוק הוא חוק-תועבה סוציאליטארי, כפי שטוענים אנחנו (יחד עם כל עתונאי ישראל), ואז עצם הישארותו של חוק זה על כנו, ולוא גם ליום אחד בלבד, הוא חרפה ובזיון למדינה ולכנסת.

לטעון כי החוק טעון תיקון, שהוא רע, שהוא מסכן את חופש-העתונות — ולא לתקן אותו מיד, זהו שיא של צביעות צינית.

איני מתפלא על ראובן ברקת. אבל אני מתפלא על ישראל גלילי — מנהיגי לשעבר בהגנה — שנתן את שמו למיסמך משפיל ומדכא כזה. הדבר מוכיח הרבה על השפעת החיים המפלגתיים על אופיו של אדם.

★ ★ ★

מי שמכיר בעובדה שחוק לשון הרע היא תועבה, שהוא שם קץ לדמוקרטיה הישראלית ופותח את הפתח בפני דיקטטורה וזחלת — נותר לו עתה רק נשק אחד למלחמה. נשק זה נוצר ברעג שהחליטו עורכי העולם הזה להתייצב לבחירות לכנסת.

בחירתנו — והיא בלבד — תביא לביטול אוטומאטי של חוק לשון הרע. כיצד? במיקרה הטוב ביותר, אם תהיה סיעתנו גדולה וחזקה, תוכל להכריע את הכף בהצבעה. כלומר: היא תוכל למנוע את הקמתה של כל ממשלה שלא תבטל את חוקי-הכפייה למיניהם.

אך למעשה אין צורך בכך. כפי שהסביר אורי אבנרי במאמריו המפורסמים על ה"חולירעי", אי-אפשר יהיה למנוע כל פירסום שהוא בעתון שעורכיו הם חברי-כנסת. כל תוכנו של עתון כזה ייחנה מחסינות מוחלטת לפי החוק האבסורדי.

אולם כל ילד יודע כי המטרה העיקרית — ולמעשה הבלעדית — של החוק היא לסתום את פי העולם הזה. לכך התכחן אונא. לכך התכחן דוב יוסף. לכך התכחן גם לוי אשכול, כאשר שיקר לנו בפנים ערב קבלת החוק. מזכיר אגודת העתונאים, משה רוק, הכריז על כך גלויות באסיפה הכללית של העתונאים.

עם הופעתנו בכנסת, תסוכל כוונה זו. היא לא תוכל להתגשם. כששאלתי השבוע אחד העתונאים החשובים במדינה אם אמנם תקויים, לדעתו, שביתת-היומנים אחרי הבחירות, אמר: "בטח שלא. אז כבר לא יהיה צורך, כי אתם תיבחרו לכנסת. ואז כבר לא יהיה לחוק שום ערך בעיני אלה שחוקקו אותו, והם יסכימו לבטל אותו בלי חוכמות."

★ ★ ★

כמה קוראים — שהגדירו את עצמם כאוהדים מושבעים ואף הבטיחו להצביע בעד רשימת העולם הזה — שאלו אם לא כדאי להפריד בעתון בין העניינים הנוגעים לרשימה, לבין העניינים הרגילים.

אנו סבורים כי הדבר רצוי. החל בגליון הבא נוסף לכל גליון כמה עמודים נוספים — שלא על חשבון הקורא, ובלו להגדיל את שטח המודעות המיסחריות. הם יהיו מוקדשים להסברת כוונותיה ומגמותיה של רשימת העולם הזה — כוח חדש. מוסף זה יכלול את מודעות הרשימה, את הדו"ח לבחור ואת תשובותיו של אורי אבנרי לשאלות שיופנו אליו.

אולם למעשה תהיה זאת הפרדה פורמלית בלבד. כי הרשימה החדשה, שהוקמה ביוזמת עורכי העולם הזה, אין לה דיעות ועקרונות אחרים מאשר העולם הזה. אין הבדל בין תוכן מודעות הרשימה החדשה, ובין הדיעות שהשמענו אותן ב-15 השנים האחרונות בכל מאמרנו וכתבותינו, ושנאמנו מוסיפים להשמיען בכל כתבות העתון.

ולראייה: מאז החלטנו על ההליכה לכנסת, לא השתנה מאומה בתוכן מאמרנו וכתבותינו. לא התחלנו לשבת ולחשוב: מה נעים לקרוא לשמוע? מה ישכנע את הקורא להצביע בעדנו? כל מחשבה כזאת תהיה ממילא טיפשית, כי קוראינו מכירים אותנו, והם יצביעו — או לא יצביעו — בעדנו לפי מה שהננו.

מובן שחל שינוי אחר בעתון: גדל המקום המוקדש לעניינים פוליטיים בכלל, ולענייני הבחירות בפרט. אבל כך זה היה גם בכל מערכות-הבחירות הקודמות. שבהן לא השתתפנו. כשבועות-חדשות משקף העולם הזה את מאורעות המדינה, ובתקופה שהבחירות עומדות במרכז המאורעות — משתקף הדבר בהעולם הזה.

★ ★ ★

באותה רוח נענה גם על שאלה אחרת: "אחרי שתיבחרו לכנסת, האם לא יהפוך העולם הזה למשרת הטיעה, ויחל מלהיות עתון אובייקטיבי?"

גם שאלה זו נובעת מאי-הבנה. הטיעה בכנסת לא תהיה מפלגה חדשה. לא יהיו לה חשבונות קואליציוניים או אופוזיציוניים. היא לא תחלק גזיבים. היא לא תדאג לתקציבים מפלגתיים, ולא תקים מיפעלים מפלגתיים.

לא תהיה לה שום מטרה, זולת אחת: ללחום למען אותם העקרונות שהעולם הזה לחם וילחם בעדם. גישתה בכנסת תהיה אובייקטיבית, כמו גישת העתון: לדון בכל עניין, בכל מאורע ובכל גוף ציבורי בהתאם לעקרונות אלה.

זהו תוכן הסיסמה: "בלי מורא, בלי משוא-פנים". היא תנחה את הטיעה המסיימת, כשם שהיא מנחה את ה"שבועון המסויים".

השבוע ניתנה האות — ש. ש. — שיחרור מחוקי ה"כפייה": ש — שחיין לבני כל העדות, הדתות והלאומים במדינה; ש — שלום ישראלי-ערבי.

אשכנזי

בגלל יום-כיפור, החל ביום הרביעי בשבוע הקרוב, תוקדם הופעת הגליון הבא של "העולם הזה" ביממה אחת. הוא יופיע ביום ג' בבוקר, ויופץ ברחובות תל-אביב ביום ב' בערב. (גליון זה יכלול גם את הדו"ח על הפיקניק הגדול של אוהדי "רשימת העולם הזה" — כוח חדש" במרומי הר הכרמל, אשר מפאת ראש-השנה אי-אפשר היה לכלול בגליון זה.)

לחגים! מיץ פז ענבים

החיים

ברכתו ברקת פזי הגפן

מיץ כז-המשקה הלאומי

מ.א.ס.מ.ל.ר.

לפנה-צ, אחה-צ ובטרי

כחנות קטנות למבוגרים

אנגלית, עברית, צרפתית, גרמנית, רוסית, ערבית, ספרדית, איטלקית, פורטוגזית

קורסים מיוחדים לתלמידי בתי-ספר תיכוניים ויסודיים תל-אביב

נחלת-בנימין 2, טל. 56347 החלון 27, טל. 69265

קורסים:

• **רכב פרטי**

• **קטנוע**

• **אופנוע**

גם בתשלום קבוע עד קבלת רשיון נהיגה

תמרור ב"ס לנהגות

תל-אביב, רחוב בורוכוב 34 — טלפון 244675 — ת.ד. 21108